

Eurajoen koulutoimen toimintamalli mahdolliseen etäopetukseen siirryttäessä

(päivitetty syyskuussa 2020)

Etäopetus, lähiopetus tai näiden vuorottelu

- Etäopetukseen siirtyvät tarvittaessa luokat 4-9 ja lukio. Näiden luokkien opetus voidaan myös toteuttaa ns. vuorotteluperiaatteella. Tällöin nämä luokat ovat koulukohtaisesti laaditun suunnitelman mukaisesti vuorotellen 2 viikkoa lähiopetuksessa, 2 viikkoa etäopetuksessa. Koulun tiloja voidaan näin ollen käyttää lähiopetuksessa olevien kanssa väljemmin.
- Poikkeukselliset opetusjärjestelyt eivät koske haavoittuvammassa asemassa olevia oppilaita: esiopetuksen oppilaita, perusopetuksen vuosiluokkien 1-3 oppilaita, erityisen tuen päätöksen saaneita oppilaita, pidennetyt oppivelvollisuuden oppilaita. Näiden opetus järjestetään edelleen lähiopetuksena. Poikkeuksen tähän tuo vain mahdollinen ryhmä- tai oppilaitoskohtaisesti määrätty karanteenijakso, jolloin myös nämä oppilaat on asetettu kotikaranteeniin.
- Lähiopetuksessa jatkavien ryhmien kanssa voidaan ottaa käyttöön muita korvaavia opetustiloja (esim. liikuntasalit, nuorisotalot, kunnanvirasto), jotta ryhmät saadaan paremmin pidettyä erillään. Kunnan IT-työntekijät järjestävät näihin tiloihin tarvittavat laitteistot ja internetyhteydet.

Mikäli etäopetukseen siirrytään, rehtoreille järjestetään säännöllisesti etäkokouksia, joissa käydään läpi opetuksen järjestämiseen liittyviä kysymyksiä. Kokousten ajat ja liittymislinkit lähetetään sähköpostitse ja käytetään sähköistä kalenterimerkintää.

Sivistysjohtaja on luonut esimiehille valmiusryhmän Whatsappiin. Sitä kautta ajantasaisia tietoja pystytään välittämään nopeasti kaikille yksiköille.

Rehtori käy henkilöstön kanssa läpi opetuksen järjestäjän antamat ohjeet. Opettajien yhteisiä kokoontumisia tulisi edelleen välttää ja hyödyntää yhteydenpidossa ensisijaisesti internetyhteyksin toteutettuja etäkokouksia.

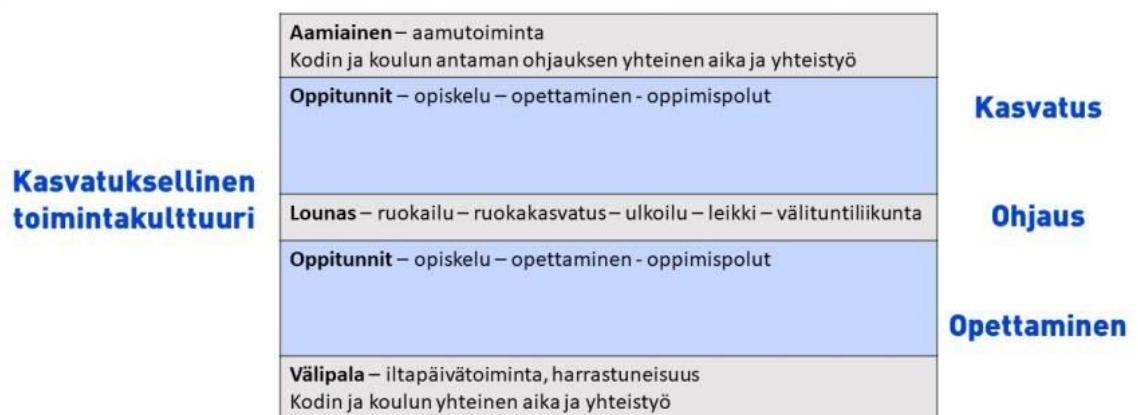
IT-tiimi järjestää opettajille digitekniikkaan liittyviä opastustuokioita ja ylläpitää Google Classroomissa aiheeseen liittyvää vinkkisivustoa.

Opettajan tehtävänä on huolehtia opetusryhmästään myös etäyhteyksiä hyödyntävässä opetuksessa. Rehtorin johdolla kussakin koulussa sovitaan yhteydenpitoon liittyvästä vastuunjaosta esimerkiksi seuraavissa asioissa:

- **Kuka, miten ja milloin huolehtii päivittäisestä yhteydestä oppilaaseen?**
- **Kuka, miten ja milloin on yhteydessä oppilaan huoltajaan?**

- Miten poissaoloja seurataan?
- Miten koulun eri ammattilaiset toimivat tilanteessa, jos oppilaan oppimisesta tai hyvinvoinnista herää huoli?
- Koulutyön suunnittelussa ja toteutuksessa on huolehdittava henkilöstön riittävästä yhteistyöstä. Erityisesti yläkoulussa ja lukiossa, missä luokkia opettavat usean eri aineen opettajat, opettajien yhteistyön merkitys korostuu, ettei oppilaille tule esim. päällekkäisiä etäoppimistuokioita eri opettajien kanssa.

Koulupäivän rakenne

Vuorovaikutus oppilaiden kanssa poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen aikana

- Koulun tulee olla aktiivisesti ja oma-aloitteisesti yhteydessä oppilaaseen sekä edistää säännöllistä vuorovaikutusta hänen kanssaan.
- Koulupäivään tuo säännöllisyyttä ja rytmiä opiskelu oppilaan lukujärjestyksen mukaisesti (ks. kuvio koulupäivän rakenteesta).
- Välitunnit ovat oppilaiden virkistytymisen aikaa myös etäopetuksen aikana.
- Riittävä ja säännöllinen opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus sekä vertaisvuorovaikutus mahdollistavat opiskelussa edistymisen ja palautteen antamisen, vaikka opinnoissa voi olla itsenäistä tehtävien tekemistä samalla tavoin kuin lähiopetuksessa.
- Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus ei tarkoita pelkkien oppimistehtävien antamista.

Riittävän ja säännöllisen vuorovaikutuksen varmistamisessa keskeisiä näkökohtia ovat seuraavat:

- Suunnitellaan lukujärjestys, joka edellyttää säännöllistä vuorovaikutusta ja yhteydenpitoa oppilaisiin useita kertoja päivässä. Oppilaisiin voidaan pitää yhteyttä osana ryhmää tai yksilönä.
- Huomioidaan vuorovaikutuksen määrässä ja laadussa oppilaiden vahvuudet ja tuen tarpeet.
- Suunnitellaan menettelytavat ja käytänteet, joilla oppilaiden läsnäolo opetuksessa varmistetaan ja joilla sitä tuetaan.
- Vuorovaikutusta tuetaan tarvittaessa koulun moniammatillisen henkilöstön avulla, esim. koulunkäynnin ohjaajien tai oppilashuollon henkilöstön avulla.
- Seurataan aktiivisesti oppilaiden vuorovaikutuksen tarvetta ja tarvittaessa lisätään yhteydenottoja.
- Koulussa luodaan rehtorin johdolla selkeä aikataulu, jolloin luokan- ja aineenopettajat ovat tavoitettavissa puhelimitse tai muiden viestintävälineiden avulla. Näistä ajankohdista tiedotetaan oppilaille ja huoltajille. Tällöin oppilas tai huoltaja voi keskustella opettajan kanssa esim. tukiopetuksen tarpeesta ja sopia sen järjestämisen ajankohdat.

Karanteenissa ja eristyksessä oleva oppilas voi kuntonsa mukaan osallistua opetukseen etäyhteyden välityksellä samalla, kun muu opetusryhmä opiskelee lähiopetuksessa.

Etäyhteyksiin tarvittavat laitteet ja ohjelmat

Etäopetuksen käytännön toteuttamiseen vaikuttavat muun muassa käytössä olevat laitteet, työtavat sekä digitaaliset palvelut ja sovellukset.

Vuosiluokilla 1-2 tilanne vaihtelee kouluittain laitteiden ja siten myös opetuksen järjestämisen ja käytettävien palveluiden osalta, mutta nämä luokat opiskelevatkin pääsääntöisesti lähiopetuksessa. Vuosiluokilla 1-2 Googlen työkaluja käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Vuosiluokilla 3-6 ja 9 on käytössä henkilökohtaiset iPad-tabletit ja vuosiluokilla 7-8 ja lukiossa on käytössä Chromebook-tietokoneet, mikä mahdollistaa näille luokille osin yhteiset tavat toimia.

Vuosiluokilla 3-9 ja lukiossa kaikilla oppilailla on käytössä Googlen työkalut (esim. Classroom ja Meet-videoneuvottelutyökalu). Lähiopetuksen aikana opetuksessa suositaan sähköisten materiaalien käyttöä mahdollisimman monipuolisesti, jotta ohjelmat ja järjestelmät tulevat oppilaille tutuiksi (esim. Studeo, Ville, Qridi). Tällöin näiden tehostettu käyttö etäopiskelun aikana sujuu luontevasti.

Wilma on käytössä huoltajilla, 3-9-luokkien oppilailla sekä lukion opiskelijoilla.

Lisäksi voidaan käyttää vapaavalintaisia sovelluksia, kuten WhatsAppia.

Samoin kuin tavallisestikin, opettaja valitsee etäopetuksen työtavat. Tämä tarkoittaa sitä, että jokainen opettaja järjestää myös etäopetuksen omalla tavallaan eikä etäopetuksen järjestämiseen ole olemassa yhtä oikeaa tapaa.

Etäopetuksen toimintatapoja kehitetään koko ajan ja niiden käytöstä sovitaan yhteisesti kussakin koulussa erikseen. Kukin opettaja tiedottaa oppilaille ja huoltajille tarkemmin oman luokan käyttämistä sovelluksista.

Ohjaus ja tuki

- Oppilaiden ohjausta järjestetään koulun ohjaussuunnitelman mukaisesti. Perusopetuksen ja lukion päättövaiheessa olevien osalta tulee huolehtia, että lukuvuoden aikana jatko-opintoihin ohjaukseen ja hakeutumiseen on tarjolla riittävästi ohjausta. Opintojen etenemisen turvaamiseksi tarvittaessa voidaan käyttää myös vuosiluokkiin sitomatonta opetusta (VSOP).
- Myös mahdollisten poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen aikana oppilaalla on oikeus saada opetusta ja tukea sellaisilla toteuttamistavoilla kuin se olosuhteisiin nähden on mahdollista toteuttaa.

Oppilashuolto

- Oppilashuollon järjestämisestä ei voi poiketa poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden aikana.
- On tärkeää, että opetuksen ja oppilashuollon palvelujen henkilöstö havainnoivat kaikkien oppilaiden, sekä lähi- että etäopetuksessa olevien, hyvinvointia entistä tarkemmin.
- Varhaisen tunnistamisen ja tuen tarjoamisen näkökulmasta on tärkeää, että yhteyttä oppilaisiin ja koteihin pidetään aktiivisesti.
- Oppilashuoltoryhmän työskentelylle on hyvä varata riittävästi aikaa lisäämällä tarvittaessa kokoontumisten määrää. Hyödynnetään etäyhteyksiä palaverien pitämisessä.
- Oppilashuollon palvelut (psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuolto) järjestetään siten, että oppilaat voivat hakeutua palveluihin helposti ja opettajilla on mahdollisuus konsultoida palvelujen asiantuntijoita matalalla kynnyksellä. Jos oppilaan tilanteesta herää huoli,

tulee hänet ohjata oppilashuollon palveluihin. Tarvittaessa oppilaalle järjestetään koulun ulkopuolista tukea.

- Kuraattorit, psykologit ja terveydenhoitaja tiedottavat Wilman kautta kaikille huoltajille ja koulujen henkilöstölle, miten heidät tavoittaa poikkeusolojen aikana.
- Oppilashuollon palveluissa kannattaa varautua yksilökohtaisen ja yhteisöllisen tuen tarpeen lisääntymiseen.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyön merkitys korostuu, jos opetusta järjestetään aiemmasta poikkeavalla tavalla.

- Vastuu yhteistyön edellytysten luomisesta on opetuksen järjestäjällä.
- Koulun ja oppilashuollon palvelujen henkilöstön tulee olla aktiivisia ja aloitteellisia kotien kanssa tapahtuvassa vuorovaikutuksessa.
- Koulun tulee informoida oppilaiden huoltajia riittävästi, jotta heillä on tieto opetusjärjestelyistä ja oppilaan opintojen edistymisestä. Rehtori tiedottaa koko koulua koskevista järjestelyistä. Opettajat tiedottavat oman ryhmänsä opetusjärjestelyistä.
- Vanhempien tapaamisissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan etäyhteyksiä. Lähitapaamisissa otetaan huomioon hygieniaohjeet.
- Vanhempainiltoja voidaan tarvittaessa järjestää etäyhteyksiä hyödyntäen.

Poissaolot

- Oppilaiden poissaoloja yhteisesti sovitusta opetustuokioista seurataan myös etäopetusaikana.
- Jos oppilas ei tee tehtäviään tai osallistu muuten etäopetukseen, opettaja on yhteydessä kotiin.
- Poissaolomerkinnät kirjataan normaaliin tapaan Wilmaan.
- Jos poissaoloja on paljon, vastuopettaja on yhteydessä kotiin. Oppilaan opetus turvataan moniammatillisella yhteistyöllä.

Oppilaan sairastuminen ja oireilu

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on ohjeistanut, miten tulee menetellä, jos oppilas sairastuu tai jos oppilaalla on koronavirustartuntaan viittaavia oireita ja milloin kouluun voi palata.

- Pääsääntöisenä ohjeena on, että vähänkään sairaana ei tulla kouluun.
- Kouluun palataan vasta kun oireet ovat hävinneet ja on ollut yksi oireeton päivä.
- [THL:n ohjeistus: Lapset ja koronavirus](#)
- [THL:n ja OKM:n suositus opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana](#)

Oppimisen ja osaamisen arviointi

Arviointi toteutetaan Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 ja 1.8.2020 voimaan tulleen perusteiden luvun 6 “Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa” linjausten mukaisesti.

Jos lukuvuoden aikana siirrytään tartuntatautilain nojalla annetun päätöksen johdosta poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin, kuten osittaiseen tai kokonaan etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen, arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti seuraavat asiat:

- Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä huomoiden se, että arviointi ei tavallisessakaan tilanteessa perustu koskaan pelkästään kokeisiin.
- Etäopetusjakson aikana arviointi perustuu esimerkiksi palautettuihin tehtäviin, sähköisessä ympäristössä tehtyihin kyselyihin jai kokeisiin sekä opettajan ja oppilaan väliseen keskusteluun ja suullisiin näyttöihin. Opettaja ratkaisee, millaisia näyttöjä hän tarvitsee arvioinnin tueksi.
- Etäopetus ei estä esimerkiksi arvosanojen korottamista vaan oppilaalla on edelleen mahdollisuus osoittaa parantunutta osaamistaan monin tavoin.
- Myös poikkeustilan aikana oppilaalle annetaan opetussuunnitelman mukainen lukuvuositodistus.
- Käyttäytymisen arviointi tehdään perustuen paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin käyttäytymisen tavoitteisiin niiltä osin kuin niitä on mahdollista soveltaa etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen aikana.

Kouluruokailun järjestäminen

- Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus tarjota myös etäopetuksessa kaikille oppilaille maksuton ateria. Etäopetuksessa ateria lähtökohtaisesti syödään muualla kuin koulussa.
- Eurajoella ateria on noudettavissa päivittäin omasta lähikoulusta. Ateria on valmistettu valmiiksi. Ateriat järjestetään erityisruokavaliot huomioiden.

- Etäopetuksessa olevien oppilaiden aterian järjestäminen ei edellytä aterian toimittamista oppilaan kotiin ja aterian vaatimuksena ei ole täysipainoisuus, koska joidenkin tuotteiden tarjoaminen turvallisesti muissa kuin koulun tiloissa voi olla haastavaa.
- Kouluille laaditaan paikallisesti kouluruokailun järjestämiseen liittyvät ohjeet, joissa otetaan huomioon hygieniaan liittyvät erityiset järjestelyt ja tarpeettomien lähikontaktien välttäminen. Ruokailusta vastaavan henkilöstön kanssa sovitaan yhteistyöstä ja tarkennetaan vastuiden jakamista.
- Huoltajat toimittavat oppilaiden ruokailuilmotautumiset ja erityisruokavaliot sähköisellä lomakkeella suoraan ruokapalveluesimiehelle

Opetusryhmät ja opetuksen järjestäminen lähiopetuksessa oleville (1-3.lk & erityisen tuen oppilaat)

- Alakouluissa opetusryhmät tulisi pitää erillään koko koulupäivän ajan. Valinnaisissa aineissa opetusryhmä voi vaihtua, mikäli opetusta ei voitaisi muutoin toteuttaa. Mikäli opetusryhmien erillään pitäminen esim. yläkouluissa on mahdotonta, panostetaan väljyyteen ja hygieniaan sekä pyritään porrastamaan opetusta mahdollisuuksien mukaan.
- Samanaikaisopettajina toimivien opettajien (mm. resurssiopettajat, osa-aikaiset erityisopettajat) opetus järjestetään niin, että he toimivat mahdollisimman vähän eri ryhmien kanssa. Toiminta voidaan järjestää esimerkiksi soluissa, joissa kussakin pieni määrä luokkia. Näin oppilaat ja henkilöstö eivät liiku solujen välillä, ja solun ruokailut ja välitunnit noudattavat solukohtaista aikataulua.
- Eri luokkien oppilaista koostuvien opetusryhmien opetuksessa voidaan koulupäivän aikana hyödyntää etäyhteyksiä esimerkiksi siten, että erityisopettaja/aineenopettaja antaa etäopetusta ja oppilaat osallistuvat koulun tiloista laitteilla luokan opettajan tai avustajan ohjauksessa. Näin oppilas saisi tukea etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen, vaikka opettaja ei ole läsnä.
- Toimintaa rytmittämällä ja porrastamalla sekä ulkotiloja hyödyntämällä pyritään siihen, että samassa tilassa on mahdollisimman vähän henkilöitä.
- Tilojen käytössä voidaan välisiivouksella vähentää tartuntariskiä.
- Tyhjillään olevia opetukseen soveltuvia tiloja voidaan tarvittaessa ottaa opetuskäyttöön.
- Henkilöstö ei pääsääntöisesti siirtyisi toimipaikasta toiseen tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi.

Koulun tilojen käyttäminen ja hygieniasta huolehtiminen

Lähiopetuksessa koulujen toiminnassa, opetusjärjestelyissä ja tilojen käytössä otetaan huomioon tartuntatautilanteen jatkuminen ja siihen liittyvät terveysviranomaisten ohjeet ja suositukset. Huolehditaan, että yhteisessä käytössä olevien tilojen oviin/ilmoitustauluille tulee selkeät tiedotteet tilojen käyttöohjeista poikkeusaikana.

Oppimisympäristöt, välitunnit ja koulun yhteiset tilaisuudet

- Opetuksessa on suositeltavaa hyödyntää lähistöllä olevia ulkotiloja sekä luontoympäristöjä eri oppiaineiden opiskelussa. Retkien suunnittelussa otetaan huomioon perusopetuksen maksuttomuuteen liittyvät ohjeet sekä oppilaiden mahdolliset rajoitteet tai erityistarpeet sekä hygieniaohteistukset.
- Välitunteja on syytä porrastaa.
- Yhteisten tilaisuuksien järjestämisessä on huomioitava väljyys ja hygienia-tekijät.

Koulukuljetukset

- Kuljetusjärjestelyt tulee suunnitella ja niistä pitää tiedottaa oppilaille ja heidän huoltajilleen hyvissä ajoin.
- Kuljetusten riskiä tartunnoille tulee arvioida paikallisesti riskiryhmään kuuluvat oppilaat erityisesti huomioiden. Kuljetusten porrastamista on syytä harkita.
- Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona voidaan käyttää myös huoltajan kanssa sovittavalla tavalla oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävää riittävää avustusta.
- [THL:n ohjeistus koulukuljetuksiin](#)

Työelämään tutustumisjakso (TET)

- TET-jaksoja voidaan järjestää hygieniaohteistusta noudattaen.
- Jos koulun ulkopuolisissa oppimisympäristöissä TET-jakson suorittaminen ei ole mahdollista oppilas voi poikkeustilanteessa suorittaa TET-jakson esimerkiksi tutustumalla häntä kiinnostavaan yritykseen, varjostamalla jonkun asiantuntijan työtä tai muilla soveltavilla tavoilla.

Oppivelvollisuuden suorittaminen osallistumatta perusopetukseen (ns. kotiopetus)

- Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus perusopetuksen osana EI OLE kotiopetusta. Kotiopetuksessa vastuu perusopetuksen oppimäärää vastaavien tietojen ja taitojen saavuttamisesta ja oppivelvollisuuden edistymisestä on huoltajalla.

Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen

- Rehtorit pitävät säännöllistä yhteyttä henkilöstön kanssa yksikkö- tai yksilökohtaisten etätapaamisten välityksellä.
- Sivistysjohtaja pitää rehtorien kanssa säännöllisesti etäpalavereita. Palavereissa jokaisen yksikön esimies kertoo katsauksen oman koulun tilanteesta (miten toiminta on sujunut, onko tullut esille kysymyksiä/ongelmia/muutostarpeita/hyviä toimintamalleja, miten henkilöstö on jaksanut muutoksen keskellä yms.).
- Esimiesten kannattaa varautua yksilökohtaisen ja yhteisöllisen tuen tarpeen lisääntymiseen sekä työhyvinvoinnin tilan seurantaan.
- Työterveyspalvelujen saatavuus taataan poikkeusolojen aikanakin.
- Kokonaisvastuu henkilöstön työhyvinvoinnista kuuluu henkilöstöhallinnolle.